

ROZWÓJ ZAKONU W AFRYCE WSCHODNIEJ.

„Największą radością trzytygodniowych odwiedzin w Afryce Wschodniej była możliwość oglądania wzrostu naszego Zakonu i żywą wiarę tak wielu wspólnot chrześcijańskich. Chrześcijanie wzrastają i są współodpowiedzialni za swoje życie wspólnotowe” – oto słowa Fr. Massimo Fusarellego, ministra generalnego, wypowiedziane na zakończenie odwiedzin w prowincji św. Franciszka z Asyżu w Afryce Wschodniej w dniach 2-16 czerwca 2023r. „Celebracje były wypełnione radością nie tylko zewnętrzną i słyszalną, ale tą głęboką, dostrzegalną także w różnych posługach i formach działalności, rodzących się w tych żywych wspólnotach chrześcijańskich” – dodał.

Przed swoim powrotem do Rzymu, minister przedstawił cztery wyzwania, przed jakimi stoją wspólnoty franciszkańskie w Afryce Wschodniej. „Pierwsze wyzwanie przed jakim stajemy jako bracia mniejsi to z pewnością wzrost liczebny Zakonu w tej części świata. Wymaga on odpowiednich środków, formatorów i struktur. Czasem trudno zaspokoić te potrzeby”.

Minister kontynuował: „Kolejnym wyzwaniem dotyczy inkulturacji charyzmatu św. Franciszka w różnych kulturach, językach, mentalnościach obecnych w Afryce. Znajdujemy się w części kontynentu afrykańskiego, w której niektóre państwa miały burzliwą i trudną historię, wypełnioną przemocą, wojnami i konfliktami etnicznymi”.

AGENDA KURII GENERALNEJ

- 2 lipca Fr. Massimo, minister generalny kończy wizytę w prowincji św. Barbary w USA.
- W dniach od 2 do 4 lipca, Fr. Taucen Girsand, wicedyrektor biura SPOS uczestniczył w spotkaniu z braćmi animatorami z prowincji św. Franciszka w Afryce, Madagaskarze i Mauritiusie nt. „Przyroda i misja SPOS”, które odbywało się w Kgali, w Rwandzie.
- W dniach od 3 do 14 lipca definitorium generalne zgromadzi się w Rzymie na tempo forte.
- W dniach od 4 do 7 lipca odbędzie się w kurii generalnej kongres ośrodków studiów i badań Zakonu. W spotkaniu będą uczestniczyli rektorzy, przewodniczący i dyrektorzy ośrodków. Spotkanie zostało zorganizowane przez sekretariat generalny ds. formacji i studiów (fr. Darko Tepert, fr. Hieronimus Yoseph Dei Rupa). Spotkanie rozpoczęło się pozdrowieniem ministra generalnego.
- Fr. Daniel Rodríguez Blanco, dyrektor SPOS w dniach od 4 do 8 lipca w Rzymie uczestniczy w spotkaniu Trybunali Sieci Kościelnych Dykasterii ds. Integralnego Rozwoju Człowieka.
- 7 lipca Fr. Fábio Cesar Gomes, delegat generalny ds. mniszek będzie animował dzień skupienia Federacji Klarysek Kolumbii tematem dnia skupienia będzie reguła niezatwierdzona.
- 12 lipca Fr. Massimo będzie obecny na kapitule prowincji Piceńskiej św. Jakuba z Marchii (San Marino).

Trzecie wyzwane dotyczy tzw. „misji zróżnicowanej”: „Konieczna jest zróżnicowana forma obecności i misja franciszkańska. Spotkałem się tu z braćmi, którzy otwierają się np. na misję wychowawczą w szkołach i w miejscach w których możliwe jest przyjmowanie ludzi i prowadzenie animacji duchowej. Nie możemy myśleć tylko o posłudze duszpasterskiej”.

Na koniec Fr. Massimo mówił o wyzwaniu wolności: o coraz większej wolności od uwarunkowań i więzów mogących uniemożliwić misyjność w łonie prowincji. Wolność ta objawia się w różnych państwach i gdzie indziej w świecie.

Minister zakończył swoje wystąpienie dziękując „Panu i braciom, których spotkałem, klaryskom żyjącym w tej samej rzeczywistości wzrostu. Istnieje potrzeba inkulturowania charyzmatu; jest także wiele perspektyw na przyszłość. To wszystko jest możliwe, ponieważ są powołania, jest radość wzrastania i spojrzenie skierowane na przyszłość”.

Minister prowincjalny, Fr. Frederick Odhiambo, który towarzy-

szął Fr. Massimo podczas odwiedzin, podzielił się swoją radością: „Razem z Fr. Victorem Luisem Quematchą, definitorium generalnym, odwiedziliśmy małe wspólnoty misyjne, które nie oczekiwały odwiedzin ministra generalnego, które w ten sposób otrzymał realny obraz naszej prowincji”.

Pierwszym etatem odwiedzin było Nairobi w Kenii, które jest siedzibą kurii prowincjalnej prowincji św. Franciszka. Odwiedziny przypadły w 40 lecie jej erygowania. Następnie minister udał się do Malawi, Zambii, Ugandy, Rwandy, Burundi i w końcu do Tanzanii. Oprócz braci, minister spotkał się z klaryskami, z rodziną franciszkańską, miejscowymi biskupami. Odwiedził także

ośrodki pomocy socjalnej prowadzone przez prowincję.

Prowincja św. Franciszka z Asyżu w Afryce Wschodniej, założona w 1983r, liczy dziś 131 braci w 9 krajach. Bracia oddają się posłudze duszpasterskiej, edukacji, towarzyszeniu duchowemu Klaryskom i Świeckiej Rodzinie Franciszkańskiej.

TEMPO FORTE MAJ 2023.

KOMUNIKAT DEFINITORIUM GENERALNEGO.

W dniach od 8 do 19 maja w kurii generalnej w Rzymie miał miejsce tempo forte. Dnia 10 maja definitorium generalne spotkało się z gwardianami, wikariuszami, ekonomami domów rzymskich, zależnych od ministra generalnego, a w dniach od 15 do 18 maja – przewodniczących konferencji. Dnia 31 maja miała miejsce ostatnia sesja definitorium.

Definitorium generalne najpierw przeżyło czas wymianie opinii, aby pogłębić relacje i móc podzielić się przeżyciami z czasu jaki upłynął od ostatniego tempo forte. Definitorium kontynuowało rozeznawanie kandydatów do wspólnoty w Londynie, którzy zostaną mianowani w czasie tempo forte w lipcu. Definitorium mianowało

członków komitetu ds. rewizji inwestycji (IRC): pani Joycelyn ONG, przewodnicząca, panowie David REUSCH, Jorge Apóstolos SIARCOS, Leslie QUICK i fr. John PUODZIUNAS, ekonom generalny. Definitorium zleciło zadania braciom ze wspólnoty penitencjarzy u „św. Jana na Lateranie” w Rzymie (wspólnota zależna od ministra generalnego). Definitorium spotkało się z fr. Matthiasem MAYEREM z Franziskaner Helfen (Bonn - Niemcy) oraz fr. Franco MIRRIEGO, dyrektora fundacji OFM Fraternitas i fr. Efrena P. ORTIZA i fr. Nikola KOZINE, ustępującego i nowomianowanego dyrektora Biura ds. Rozwoju, w celu pogłębienia polityki weryfikacji projektów. Definitorium kontynuowało weryfikację obecności Za-

konu w Rosji. Definitorium wysłuchało informacji przedłożonych przez fr. Pedro ZITHE, asystenta duchowego FZŚ. Definitorium kontynuowało refleksję nad kongresem braci laików, zwłaszcza w zakresie programu i kwestionariusza przekazanego prowincjom. Definitorium wysłuchało informacji w zakresie ekonomii, przedłożonych przez fr. Johna PUODZIUNASA, ekonomę generalnego. Definitorium przeanalizowało skład personalny domów zależnych. Definitorium spotkało się z urzędnikami kurii, którzy zaczęli przedstawiać regulaminy różnych urzędów w celu osiągnięcia lepszej wzajemnej współpracy oraz współpracy z definitorium generalnym.

ŚWIAT OFM

Spotkanie ministrów konferencji Boliwariańskiej w Peru.

Pielgrzymka prowincji Serafickiej z Asyżu do Sieny.

Święcenia diakonatu Fr. Elie John Espady, Dominikana.

Nowe definitorium prowincji św. Franciszka w Meksyku.

Studenci Papieskiego Uniwersytetu Antonianum odwiedzają Bibliotekę Watykańską.

"Gardianat Assisi" z Indonezji odwiedza ośrodek "St. Antonius Padua" w Dżakarcie.

Definitorium generalne:

MIANOWAŁO:

- Fr. Praveena D'SOUZĘ, wizytatorem generalnym prowincji NMP Królowej Pokoju w Afryce Południowej (Vanderbijlpark);
- Fr. Amarala Bernarda AMARALA, wizytatorem generalnym prowincji Matki Bożej Anielskiej w Demokratycznej Republice Konga (Mbujimayi);
- Fr. Siniša BALAJIĆA, wizytatorem generalnym prowincji Wniebowzięcia NMP w Bośni i Hercegowinie (Sarajevo).

ZATWIERDZIŁO KANDYDATÓW NA URZĄD MINISTRA PROWINCJALNEGO PROWINCJI:

- św. Piotra i Pawła w Meksyku (Celaya);
- Prowincji Irlandzkiej (Dublin).

ZATWIERDZIŁ AKTA DOKONANEGO WYBORU W PROWINCJACH:

Na kapitule:

- prowincji "Magna Domina Hungarorum", na Węgrzech (Budapeszt);
- prowincji św. Cyryla i Metodego w Chorwacji (Zagrzeb);

- prowincji Niepokalanego Poczęcia NMP W Polsce (Kalwaria Zebrzydowska);
- prowincji św. Bonawentury we Włoszech (Rzym);
- prowincji Stygmatów św. Franciszka we Włoszech (Florencja);
- prowincji św. Antoniego z Padwy na Filipinach (Cebu City);
- prowincji św. Pawła Apostoła na Malcie (La Valletta);
- prowincji serafickiej św. Franciszka we Włoszech (Santa Maria degli Angeli);
- prowincji św. Wacława w republice Czeskiej (Praga);
- prowincji św. Michała Archanioła na Ukrainie (Żytomierz);
- prowincji Matki Bożej Anielskiej w Polsce (Kraków);
- Definitorium przyjęło do wiadomości wybory dokonane w fundacji św. Franciszka w Indiach, zależnej od prowincji św. Tomasza Apostoła w Indiach (Bangalore).

Na kongresie kapitulnym:

- prowincji św. Franciszka z Asyżu w Wietnamie Prov. "S. Francesco d'Assisi" (Ho Chi Minh City);
- prowincji św. Antoniego z Padwy na Filipinach (Cebu City);

- prowincji Niepokalanego Poczęcia NMP W Polsce (Kalwaria Zebrzydowska);
- kustodii autonomicznej św. Antoniego w Singapurze, Malezji i Brunei (Singapur).

Poza kapitułą:

- definitora prowincjonalnego prowincji Arantzazu”, w Hiszpanii (Donostia - San Sebastián): 1;
- gwardianów w prowincjach: św. Franciszka i Jakuba w Meksyku (Zapopan), 1; prowincji Niepokalanego Poczęcia NMP w Hiszpanii (Madryd), 1; prowincji Wiary Świętej w Kolumbii (Bogota), 2; prowincji św. Tomasza Apostoła w Indiach India (Bangalore), 1; prowincji św. Jana Chrzciciela w USA (Cincinnati), 1.

ZATWIERDZIŁO WARUNKOWO STATUTY SPECJALNE PROWINCJI:

- św. Franciszka z Asyżu w Wietnamie (Ho Chi Minh City);
- prowincji misyjnej św. Antoniego w Boliwii (Cochabamba);
- prowincji Ducha Świętego w Australii (Waverley);
- kustodii niezależnej św. Jana Chrzciciela w Pakistanie (Karaczi);
- fundacji św. Franciszka w Papui Nowej Gwinei.

ZAJĘŁO SIĘ PROCEDURAMI DOTYCZĄCYMI ZMIANY STATUSU PRAWNEGO:

- erygowania gwardianatów: 5;
- erygowania domów zależnych: 7;

- podniesienia domów zależnych do gwardianatów: 1;
- zredukowania gwardianatów do domów zależnych: 4;
- zniesienia domów: 21.

ZAJĘŁO SIĘ PRZYPADKAMI SEPARACJI OD ZAKONU:

- indult eksklaustracji: 5;
- indult sekularyzacji ad experimentum: 2;
- indult sekularyzacji pure et simpliciter: 2;
- indult dyspensy od ślubów uroczystych: 5;
- indult dyspensy od obowiązków wynikających ze stanu klerycznego i ślubów uroczystych: 6;
- wydalenia z Zakonu: 4.

PRZEANALIZOWAŁO:

- przypadki graviora delicta: 7;
- możliwy przypadek: 1;
- zachowań niewłaściwych: 2;
- procedur ochrony nieletnich i dorosłych bezradnych prowincji: 1.

ZAJĘŁO SIĘ INNYMI SPRAWAMI URZĘDOWYMI:

- udzielenie obediencji celem podjęcia pracy misyjnej: 1;
- udzielenie obediencji celem powrotu po zakończeniu misji/służby o charakterze szczególnym: 2;
- udzielenie stypendium oraz obediencji na pobyt we wspólnocie błogosławionego Gabriela Allegry”, przy Międzynarodowym Kolegium św. Antoniego, w Rzymie: 5;
- przejście do innej prowincji Zakonu: 2;
- ponownego przyjęcia do Zakonu: 1;
- rekursu hierarchicznego: 1;
- alienacji nieruchomości/wotów: 6;
- spraw finansowych: 3.

DEFINITORIUM GENERALNE:

- zachęca wszystkie i poszczególne prowincje do kontynuowania prac nad rewizją danych schematyzmu i directio-nes domorum;
- zatwierdziło propozycję biura sekretariatu generalnego, prokury i protokołu dotyczącą troski o poszczególne etapy formacji, do przedłożenia sekretariatowi prowincji Zakonu;
- zachęca braci, aby po uzyskaniu zgody swych ministrów podjęli posługę tłumaczy i pracy w zakresie komunikacji.

* * *

Spotkanie definitorium generalnego z gwardianami, wikariuszami i ekonomami domów rzymskich zależnych od ministra generalnego – kurii generalnej Santa Maria Mediatrice; międzynarodowego kolegium św. Antoniego na Lateranie, wspólnoty penitencjarzy św. Jana na Lateranie, kolegium św. Izydora – miało charakter formacyjny; podjęto >>

zagadnienia dotyczące: animacji życia braterskiego; roli i zadania definitora delegata ministra generalnego dla każdego ze wspólnot zależnych; braterskiej ekonomii; Troski o archiwum.

* * *

Spotkanie definitorium z 13 przewodniczącymi konferencji dotyczyło następujących zagadnień: dzielenie się życiem, misją rewizją i odnową konferencji (mandat nr 31 kapituły generalnej 2021r); rewizja kurii i zakonu (zalecenie nr 29 kapituły generalnej 2021r); celebracji franciszkańskiego stulecia; troski o małoletnich i dorosłych bezradnych; braterskiej ekonomii; aktualnej sytuacji, funduszu inwestycyjnego, rewizji wkładu solidarnościowego (mandat nr 6 kapituły generalnej 2021r); kongresu braci laików; Ratio Evangelizationis; Kapituły namiotów; rady plenarnej zakonu.

Przewodniczący konferencji, w celu udzielenia odpowiedzi na mandat nr 31 oraz na zalecenie nr 29 kapituły generalnej 2021r wypracowali i zatwierdzili następujący dokument:

Uznajemy, że zamiarem kapituły generalnej 2021r, zawartej w mandacie nr 31 i w zaleceniu nr 29 jest raczej uproszczenie struktury Konferencji, Zakonu i kurii generalnej aniżeli rewizja o charakterze całościowym.

1. Powierzamy definitorium generalnemu przeprowadzenie refleksji w celu rozpoznania, co jest naprawdę konieczne dziś oraz podjęcie odpowiednich kroków.

2. Proponujemy refleksję nad możliwością powierzenia dwóm sekretariatom:

ds. misji i ewangelizacji oraz ds. formacji i studiów, dwóm definitorem generalnym, wybrany *md hoc* przez ministra generalnego po kapitule, w celu podjęcia działań na rzecz większej integracji ze służbą animacji i władzy, spełnianej przez ministra generalnego ze swym definitorium.

3. Proponujemy poszukiwanie sposobów uzyskania większej elastyczności, wyrażającej się w niedomaganiu się od prowincji szczegółowej dokumentacji, kiedy nie jest to poprzednie; jednak cała dokumentacja powinna znajdować się na poziomie

konferencji.

4. proponujemy przejrzanie aktualnej konfiguracji konferencji przy pomocy następujących kryteriów:

- zbadanie historycznych racji podziału Zakonu na konferencje;
- pogłębienie powodów tworzenia nowej konferencji i jej użyteczności;
- rozpoznanie sytuacji każdej konferencji;
- ocena kryterium minimalnej liczby braci w prowincji i konferencji;
- przeprowadzenie sondażu w konferencjach w celu weryfikacji, czy chcą uaktualnić swą konfigurację i w takim przypadku przedstawienie kroków do podjęcia, z ich korzyściami i stratami, oraz kryteriów działania. Definitorem generalnym będzie towarzyszył procesowi dialogu, który odbędzie się zasadniczo w konferencjach, bez poleceń z zewnątrz;
- promocja rozeznawania we wszystkich konferencjach, w celu dojścia do wspólnego wniosku, gdzie chcemy się udać poprzez medytację, otwierającą nas na Zakon;
- konferencje mające wspólne elementy, jak język, mogą ocenić, czy ich współpraca może być większa, oceniając

także możliwość ewentualnej rekonfiguracji czy integracji;

- pogłębienie i nadanie treści możliwości powstawania subkonferencji.

5. Proponujemy, aby podczas spotkań z nowymi ministrami prowincjalnymi i kustoszami definitorium generalne przedstawiło nowy sposób animacji Zakonu, w którym minister

prowincjalny albo kustosz pracuje w perspektywie Zakonu, poprzez i ponad prowincją czy kustodią. W tej perspektywie ocenia horyzont, treści i metody animacji swojej prowincji.

6. Proponujemy udzielenie animatorowi generalnemu SPOS-u prawa uczestniczenia w posłudze animacji tegoż biura, które funkcje współbrzmia z ewangelizacją i formacją.

7. Proponujemy przejrzanie tytułu, jak następuje: „Sprawiedliwość, Pokój i Troska o Stworzenie”, w celu

podkreślenia wizji bardziej biblijno-teologiczno-franciszkańskiej ekologii integralnej.

8. Kontynuować i troszczyć się o obecność ministra i definitora generalnego podczas spotkań konferencji, jak również o większą obecność kurii w prowincjach.

Uznajemy, że obecność definitora generalnego ma charakter charyzmatyczny i może pomóc prowincji/kustodii w przekroczeniu bycia skupioną na sobie, towarzysząc prowincji w realizowaniu postanowień kapituły prowincjalnej/kustodialnej i aby czuć się coraz bardziej częścią Zakonu, ponad prowincjonalizmem i oporem, który nie pozwala zmianę mentalności.

9. Ocenic kompetencje, użyteczność i funkcjonalność urzędów dziś czynnych w kurii, rozważając także ich ewentualne połączenie.

10. Ocenic aktualną konfigurację rady plenarnej Zakonu w zakresie jej funkcjonowania i możliwości nadanie jej większej mocy decyzyjnej.

11. Proponujemy rozpoczęcie całościowej rewizji statutów generalnych w celu oceny ich treści: tego co w nich nie jest już skuteczne i może zostać zniesione lub przejrane.

12. Proponujemy, aby na stronie internetowej OFM znajdowała się sekcja dotycząca rozwoju Zakonu, oprócz wiadomości o wydarzeniach i przedsięwzięciach.

Spśród powyższych 12 propozycji zostaną wybrane propozycje do przedłożenia na kapitale generalnej oraz inne, które zaczną się realizować.

* * *

Przewodniczący, w celu udzielenia odpowiedzi na mandat nr 6 kapituły generalnej 201r odnośnie rewizji opłaty solidarności-

wej, które prowincje wnoszą do kurii generalnej, zatwierdzili następujące rozwiązania:

- utrzymanie PNL jako obiektywnej miary oceny zdolności kontrybutywnej prowincji.
- żadnych opłat częstkowych, PNL jest bezpośredni.
- bilans oparty na potrzebie (zastępuje roczny wzrost o wartość inflacji na każdego brata) – 3,5 miliona na pierwszy rok.
- Po pierwszym roku: przedstawić prezesom konferencji do zatwierdzenia jakiegokolwiek zmiany.
- Uaktualnienie podziału środków kuria generalna/misje/formacja: 80/10/10.

Spśród 4 przedstawionych wzorców wnoszenia kontrybucji, tym który odzwierciedla cechy charakterystyczne 5 propozycji wyżej wymienionych jest wzór D. Postanowiono o jego przyjęciu.

* * *

Na zakończenie, definitorium oceniło spotkanie z przełożonymi wspólnot rzymskich, zależnych od ministra, spotkanie z prezesami konferencji i przebieg tempo forte.

Kolejne tempo forte przewidziane jest na 3-14 lipca 2023r. Przypomina się wszystkim sekretariatom prowincji Zakonu, aby przysyłały sprawy do przedłożenia definitorium generalnemu w ciągu tygodnia przed rozpoczęciem prac tempo forte. Sprawy, które nadejdą w innym momencie zostaną przeanalizowane podczas kolejnego tempo forte. Przypomina się, że kuria generalna w sierpniu, w miesiącu, w którym biura są zamknięte, pracuje w rytmie wakacyjnym.

Na cześć Chrystusa i Biedaczyny z Asyżu. Amen!
Roma, 5 czerwca 2023.

Fr. Antonio M. IACONA, OFM - *Sekretarz generalny*

BRACIA ZMARLI *

- 21 czerwca: Fr. Agostino Pirri – prowincja seraficka św. Franciszka, Asyż.
- 17 czerwca: Fr. Santiago Cepeda Iglesias – prowincja św. Jakuba z Komposteli, Hiszpania.
- 2 czerwca: Fr. Alcimir José Pillotto – prowincja Niepokalanego Poczęcia NMP, Brazylia

* Dane otrzymane z sekretariatu generalnego secgen@ofm.org

CZERWIEC 2023

OKIEM FRA MASSIMO

W 1982r Fr. John Vaughn, ówczesny minister generalny Zakonu napisał list zatytułowany: „Afryka nas wzywa”. W ten sposób rozpoczęła się franciszkańska obecność w Afryce Wschodniej, a co dopiero minionego 2 czerwca świętowałem pamiątkę tego wydarzenia z braćmi z prowincji św. Franciszka w Nairobi. Była to chwila dziękczynienia, upamiętnienia i spojrzenie w przyszłość tej młodej i żywej prowincji, obecnie działającej na terenie dobrych 9 państw znajdujących się w tej części Afryki i nas Mauritiusie.

W 1982r rozpoczynałem swój nowicjat i dobrze pamiętam, że list ministra generalnego wzbudził w nas entuzjazm i pasję dla przyszłości. Czuliśmy, że przynależymy do wspólnoty o szerokich horyzontach, która udaje się do nowych terytoriów. Wspominając tę rocznicę zapytałem siebie, właśnie w Afryce, co pozostało w nas z tego entuzjazmu.

Muszę przyznać, że odnajduję to misyjne poruszenie w różnych prowincjach Zakonu, jak np. w Azji, która staje się coraz bardziej misyjna dla tejże Azji.

Także w Afryce staje się dostrzegalny taki krok. Bracia z tego kontynentu zaczynają podejmować odpowiedzialność za otwarcie nowych wspólnot właśnie w Afryce.

Zresztą sędzę, że jesteśmy wezwani do nowego misyjnego zaangażowania. Na przykład dziś chciałbym powiedzieć Zakonowi, że Amazonia wzywa nas, ponieważ ten region przekracza samego siebie a swymi wzywaniem jest znakiem dla całej planety. Bracia z Ameryki Łacińskiej uświadamiają sobie ten fakt, są otwarci na powołania z innych regionów Zakonu.

Także Karaiby proszą o wsparcie naszej tam obecności.

Jak nie myśleć o Kustodii Ziemi Świętej, pierwszej z naszych misji, pilnie potrzebującej nowych braci, aby odpowiedzieć na powierzoną nam przez Kościół misję strzeżenia Miejsc Świętych i towarzyszenia drodze chrześcijan, których jest coraz mniej, żyjących na tej ziemi oraz tak wielu odwiedzających ją pielgrzymów.

Już wcześniej zwracałem Wasza uwagę na naszą małą i cenną obecność w Maroku, gdzie jesteśmy obecni od 800 lat wśród tego ludu, aby świadcząc, że tylko Bóg jest dobry.

Mamy ten sam rodzaj obecności w Turcji, jak również w Libii, gdzie pilnie trzeba, aby bracia odpowiedzieli na wezwanie do by-

cia w tym kraju umęczonych wojną.

Azji odpowiadamy na różne wezwania: Tajlandia, Myanmar, Papua Nowa Gwinea, Laos i Kambodża.

Jest także inny misyjny front, o którym myślimy może mniej: są to kraje owsem chrześcijańskie, gdzie jednak nasza obecność jest coraz słabsza. Myślę o Europie, o Ameryce Północnej, jak również o Australii i Nowej Zelandii oraz o pewnych krajach Ameryki Łacińskiej. Są to sytuacje domagające się od nas nowego otwarcia: ja zwiastować Ewangelię w krajach które otrzymały to zwiastowanie wieki temu, a dziś potrzebują świadectwa zdolnego do mówienia do ludzi, którzy już zapomnieli o chrześcijaństwie albo wręcz nigdy go nie poznali?

Nowa międzynarodowa obecność w Londynie rozpocznie swoją działalność w ciągu kilku miesięcy i chce być małym znakiem głoszenia w takim środowisku.

Musimy przemyśleć naszą obecność w Rosji. Chcemy ją utrzymać, jako ziarno gorczycy, świadectwo spotkania, pokoju i pojednania.

Świadectwo i misja przynależą do naszego charyzmatu. Odpowiedzieć na ten charyzmat jest sprawą o zasadniczym dla nas znaczeniu. Zostawienie naszych krajów, naszych języków i kultur i stać się pielgrzymami i przychodniami w nowych ziemiach może ożywić nasze powołanie.

Pomyślmy o tym, dziękując Panu za 40 lat naszej obecności w Afryce Wschodniej, pamiętając z wdzięcznością m. in. o Fr. Giacomo Binim, który z innymi braćmi nadał tej rzeczywistości decydujący impuls.

„NOWA FILOZOFIA KOMUNIKACJI”.

PIERWSZE SPOTKANIE SIECI FRANCISZKAŃSKICH ŚRODKÓW PRZEKAZU.

21 czerwca odbyło się pierwsze spotkanie na platformie Zoom sieci franciszkańskich środków przekazu. W spotkaniu uczestniczyło 40 zakonników i świeckich, pochodzących z 27 prowincji Zakonu z całego świata.

Wydarzenie, zorganizowane i przygotowane przez biuro ds. komunikacji kurii generalnej było pierwszym krokiem w kierunku utworzenia sieci obejmującej wszystkich braci aktywnych na polu środków społecznego przekazu ze wszystkich prowincji Zakonu. Spotkanie miało wiele celów: przede wszystkim poznać się i nawiązać relacje, aby następnie przygotować strategie, które uczynią Zakon bardziej obecnym na polu środków społecznego przekazu, aby stał się bardziej skutecznym w misji ewangelizacyjnej i aby łatwiej nieść franciszkańskie orędzie na cały świat.

Spotkanie rozpoczęło się pozdrowieniem ministra generalnego, Fr. Massimo Fusarellego. Przytaczamy tu jego fragment:

„Dziękuję obecnemu dyrektorowi biura ds. komunikacji, Fr. Evodio João, jego następcy od 1 września, Fr. Byron Chamann, jego współpracownikom, ponieważ w minionych ostatnich dwóch latach wspólnie nauczyliśmy się, także jako definitorium generalne, nowej i różnej filozofii komunikacji.

Przede wszystkim zrozumieliśmy, że komunikacja nie przechodzi z góry do dołu; komunikacja w sieci oznacza, że powinniśmy

wszyscy bardziej słuchać tego, co się dzieje na peryferiach, aby tzw. centrum mogło zgromadzić i przekazać dalej wiadomość o tym, co się dzieje.

Chcemy polepszyć sposób przekazywania św. Franciszka, nasza rodzina i nasz Zakon; nie jest to wymyślony obraz, ale konkretna rzeczywistość, to kim jesteśmy, kim chcemy być i jak chcemy żyć w latach 20 XXI wieku.

Spotkanie to chce być pierwszym krokiem długiego procesu, który przyniesie wiele owoców, jestem tego pewien. Potrzebujemy tej sieci środków społecznego przekazu, aby dzielić wiadomości, aby przekazywać wiadomości, aby wzrastała refleksja i sposób komunikacji. Chcielibyśmy otrzymać od Was, z prowincji i różnych wspólnot Zakonu, informacje, sugestie, prowokacje: słuchać tego, co lokalne i rozumować na poziomie globalnym i międzynarodowym.

Św. Franciszek był wielkim komunikatorem swego czasu, ponieważ potrafił przekazywać i umożliwiać innym zrozumienie, zaczynając od spraw prostszych, od nowego sposobu czytania Ewangelii. Przedstawił całkowicie nowy sposób życia życiem zakonnym, dlatego tak wielu wezwał i natychmiast został zrozumiany przez świat.

Franciszek dobrze komunikował, ponieważ miał życie do prze-

kazania, do odczuwania, do zakomunikowania. My także nie chcemy komunikować tylko idee albo obrazy, ale realne życie i chciałbym, aby prowokacja do lepszej komunikacji przywiodła nas do życia prawdziwie Ewangelią jako bracia, w tym czasie pośród ubogich, z sercem zwróconym ku Panu”.

Po wystąpieniu Fr. Massimo, także Fr. John Wong, definito generalny i delegat ds. komunikacji, zabrał głos, aby pozdrowić i posłuchać uczestników: „Po kapitule generalnej zostaliśmy wezwani do restrukturyzacji kurii a zatem także biura ds. komunikacji, które nie powinno komunikować tylko wewnątrz kurii generalnej, ale także zaangażować się w komunikację na zewnątrz. Jest więc rzeczą ważną utworzenie sieci środków społecznego przekazu i więzi między biurami ds. komunikacji całego Zakonu. Jestem na wasze usługi i nie mogę się doczekać współpracy z wami”.

Następnie, podczas spotkania moderowanego przez Fr. Byrona, przedstawili się przedstawiciele wszystkich prowincji: od Ameryki do Oceanii, od Europy dla Azji, przechodząc przez Afrykę, każdy przedstawiciel opowiedział swoje doświadczenie na polu środków

społecznego przekazu; tak wiele jest wyzwań napotykanym każdego dnia, czasami mamy niewiele środków, ale restrukturyzacja na polu środków społecznego przekazu jest procesem, który już się rozpoczął.

Kolejnym krokiem będzie zebranie oczekiwań i propozycji na temat nowonarodzonej sieci franciszkańskich środków społecznego przekazu: w najbliższych dniach uczestnikom spotkania zostanie przesłany kwestionariusz. Udzielone odpowiedzi zostaną opracowane i przedstawione na najbliższym spotkaniu sieci we wrześniu.

Biuro ds. Komunikacji kurii generalnej dziękuje wszystkim uczestnikom i zaprasza nieobecnych do podania swych danych celem włączenia do listy adresowej: comgen@ofm.org

W spotkaniu, oprócz biura ds. komunikacji kurii uczestniczyli w pierwszym spotkaniu sieci franciszkańskich środków społecznego przekazu przedstawiciele następujących prowincji:

- Prowincji świętych Męczenników z Maroka (Portugalia)
- Prowincja NMP z Gwadelupy (USA i Ameryka Środkowa)
- Prowincja NMP Królowej Węgier (Węgry)
- Prowincja św. Tomasza Apostoła (Indie)
- Prowincja św. Franciszka i Jakuba (Meksyk)
- Prowincja św. Franciszka z Asyżu (Brazylia)
- Prowincja Niepokalanego Poczęcia NMP (Bazylia)
- Prowincja Wniebowzięcia NMP z Rio de la Plata (Argentyna)
- Prowincja św. Elżbiety (Niemcy)
- Prowincja św. Antoniego z Padwy (Filipiny)
- Prowincja św. Piotra Chrzciela (Filipiny)
- Prowincja św. Antoniego (Brazylia)
- Fundacja św. Franciszka (Rosja)
- Kustodia Najświętszego Serca Pana Jezusa (Brazylia)
- Kustodia św. Benedykta z Amazonii (Brazylia)
- Kustodia św. Klary (Mozambik)
- Prowincja Krzyża św. (Brazylia)
- Prowincja św. Michała Archanioła (Włochy)
- Prowincja Niepokalanego Poczęcia NMP (Włochy)
- Prowincja Seraficka św. Franciszka (Włochy)
- Prowincja Stygmatów św. Franciszka (Włochy)
- Prowincja Dwunastu Apostołów (Peru)
- Fundacja OFM Fraternitas (Włochy)
- Dzieło Społeczne św. Hermana Pedro (Gwatemala)
- Prowincja św. Wacława (Czechy)
- Prowincja Ducha Świętego (Australia i Nowa Zelandia)
- Prowincja świętych Siedmiu Męczenników z Kalabrii (Włochy)

Z FRANCISZKAŃSKIEJ PÓLKI.

Respiro di esultanza: la Parola in Chiara e Chiara nella Parola. Una proposta di lettura

Chiara Grazia Centolanza

Edizioni Biblioteca Francescana - Italia 2023

Corpus franciscanum. Francesco d'Assisi: corpo e scrittura

Jacques Dalarun

Edizioni Biblioteca Francescana - Italia 2023

Francesco in piazza: Nell'ottavo centenario del sermone di Francesco d'Assisi a Bologna

A cura di J. Dalarun, P. Delcorno e R. Parmeggiani

Edizioni Biblioteca Francescana - Italia 2023

O jeito franciscano de celebrar - Guia da celebração litúrgica franciscana

Alberto Beckhäuser

Editora Vozes - Brasil

KURIA GENERALNA

PROKURA GENERALNA

Zadaniem prokury generalnej Zakonu jest zajmowanie się i pilne doprowadzanie do końca, w imieniu ministra generalnego, wszystkich spraw Zakonu, które przedłożyć należy Stolicy Apostolskiej (por. SSGG Art. 156 §2).

Obecnie posługuje w niej prokurator generalny, Fr. Claudio Durighetto z prowincji serafickiej św. Franciszka z Asyżu, wicepostulator generalny i sekretarz prokury, Fr. Chryzostom Fryc, z prowincji św. Franciszka z Asyżu w Polsce.

Prokura zajmuje się sprawami do przedłożenia definitorium generalnemu a następnie dykasteriom kurii rzymskiej. Naturalnie prokura najczęściej zajmuje się zagadnieniami do przedłożenia dykasterii ds. Instytutów Życia Konsekwentnego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego: są to reskrypty i dyspensy, nihil obstat dla alienacji i uznania stanu prawnego, sprawy dyscyplinarne. Najczęstsze sprawy to: prośba o indult opuszczenia Zakonu oraz indult sekularyzacji w celu inkardynacji do diecezji, prośba o eksklustrację i wszczęcie procedury opuszczenia Zakonu (choć w przypadku ostatnich dwóch spraw nie przewiduje się informowania Stolicy Apostolskiej, to jednak Prokura również się nimi zajmuje).

Dykasteria ds. Kleru zajmuje się wieloma sprawami dotyczącymi dyspensy od obowiązków wynikających z przyjętych świeceń, łącz nie z dyspensą od celibatu a jednocześnie od ślubów. Dykasterio ds. Nauki Wiary przedkłada się dokumentację odnoszącą się do oskarżeń o delicta graviora, wykorzystanie nieletnich. Dykasteria wskazuje dalszy sposób postępowania. Dykasteria zajmuje się także ewentualnymi sprawami doktrynalnymi, dotyczącymi wiary albo moralności pojawiającymi się w publikacjach braci.

Dykasterii ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów przedkłada się sprawy zatwierdzania obrzędów Mszy wotywnych, Mszy własnych, partykularnych kalendarzy liturgicznych. Pe-

nitencjarii Apostolskiej przedkłada się prośby o odpusty i nazwiska braci do mianowania penitencjarzami zwyczajnymi przy bazylice św. Jana na Lateranie oraz penitencjarzy nadzwyczajnych u św. Jana na Lateranie i przy bazylice św. Piotra. Rzadziej zdarza się zajmowanie się sprawami dotyczącymi Sekretariatu Stanu, Dykasterii ds. Kościołów Wschodnich (np. aby móc przyjąć kandydata z Kościoła Wschodniego albo dla uzyskania władzy birytualizmu), z Najwyższym Trybunałem Sygnatury Apostolskiej.

Prokura w zasadzie zajmuje się materiałem pochodzącym z prowincji Zakonu, ocenia prawidłowość procedur i dokumentację, następnie przedkłada ją, wraz z własnymi uwagami ministrowi generalnemu celem przekazania definitorium. Następnie przedkłada sprawę – na ogół wraz z opinią ministra generalnego – kompetentnej dykasterii.

Spod kompetencji Prokury wyłączone są sprawy beatyfikacji, sprawy dotyczące bezpośrednio ośrodków naukowych i sprawy dotyczące Sióstr II Zakonu.

Prokura pełni także funkcję „doradczą” dla definitorium generalnego a także dla ministrów, kustoszów i sekretarzy prowincjalnych

i kustodialnych, we wszystkim co dotyczy spraw prawnych (Kodeks Prawa Kanonicznego, Kosntytucje Genealne, Statuty Genealne, itd.) oraz różnych procedur. Wnosi także swój wkład w kursy formacyjne dla nowych ministrów i kustoszów oraz dla wizytatorów generalnych – zajmuje się sprawami kanonicznymi i dyscyplinarnymi oraz odnoszącymi się do procedur w przypadku nadużyć wobec nieletnich. Do Prokury należą także komisja prawna i komisja ds. rekursów do ministra generalnego.

Prokura współpracuje w ścisłym kontakcie z sekretariatem generalnym, sekretariatem ministra generalnego, biurem podawczym i komisją ds. Ochrony Nieletnich.

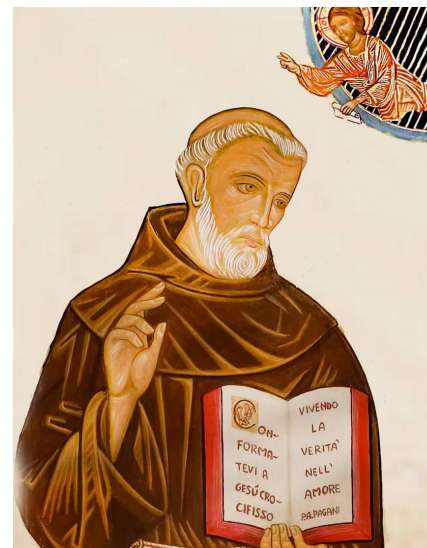
PROMULGACJA DEKRETU O HEROICZNOŚCI CNÓT.
SŁUGA BOŻY ANTONIO PAGANI, OFM

Podczas audiencji udzielonej Jego Eminencji kardynałowi Marcello Semeraro, prefektowi Dykasterii ds. Spraw Świętych, Ojciec Święty upoważnił dykasterię do promulgowania dekretu dotyczącego heroicznego cnót Sługi Bożego Antonio Paganiego (w świecie Marco), kapłana Zakonu Braci Mniejszych i założyciela Zgromadzenia Sióstr Córek Maryi Niepokalanej, urodzonego w Wenecji w 1526r, i zmarłego 4 stycznia 1589r w Vicenzy (Włochy).

Marco Pagani (Wenecja 1526), po uzyskaniu dyplomu obojga praw, po początkowym pobycie u Barnabitów, przeszedł do Braci Mniejszych Obserwantów w 1557r, przyjmując imię Antoniego. Człowiek wykształcony, kanonista i teolog poświęcił swój płodny apostołat kapłana (1551) przepowiadaniu, nauczaniu, publikacjom. Jako teolog uczestniczył w Soborze Trydenckim obok ministra generalnego Zakonu, O. Francesco Zamory. Żył ogromną gorliwością o chwałę Bożą i o dobro Kościoła, zachowując zawsze prosty, wstrzemięźliwy i pokorny styl życia. Czynnie współpracował w dziele reformy, rozpoczętej przez Sobór, reformy zmierzającej do powrotu do ewangelicz-

nej prostoty początków, aby położyć tamę rozluźnieniu obyczajów i aby dać odpór herezjom. Szczególną troskę przywiązywał do roli świeckich w dziele ewangelizacji i dla nich założył Towarzystwo Braci Krzyża i Towarzystwo Pokornych Kobiet. Te ostatnie, powstałe w 1579r w Vicenzy w łonie Świeckiej Rodziny Franciszkańskiej przy współpracy Deianiry Valmarany, są jeszcze dziś czynne i noszą nazwę Pokornych Sióstr Córek Maryi Niepokalanej i stanowią najbardziej znaczące duchowe dziedzictwo Sługi Bożego.

Ojciec Antonio Pagani spędził ostatnie lata swego życia we franciszkańskich eremach regionu Veneto aby być, na

kontemplacji, coraz bardziej złączony z Panem. Zmarł w klasztorze San Biagio w Vicenzy, 4 stycznia 1589. Dług proces beatyfikacyjny, rozpoczęty w 1615r, osiąga dziś zasłużony cel uznania heroicznego cnót, poświadczając opinię świętości. Rzucając wyzwanie wiekom, zawsze towarzyszyła ona Czcigodnemu Słudze Bożemu.

SPOTKANIE W LISTOPADZIE 2023R.

NOWE FORMY OBECNOŚCI, ŻYCIA I EWANGELIZACJI ZAKONU W EUROPIE.

W dniach od 11 do 14 czerwca, członkowie Komisji ds. koordynacji nowych form obecności, życia i ewangelizacji Zakonu w Europie zgromadzili się w Pradze, gdzie radovali się gościnnością braci żyjących w centrum starożytnego miasta.

Wychodząc od głównych kierunków, nakreślonych w dokumencie „Ite, nuntiate” (Rzym 2017), członkowie komisji wypracowali program spotkania, które odbędzie się w Rzymie od 6 do 9 listopada 2023r. głównym tematem wydarzenia będzie obecność nowych form oraz idei. Fr. Massimo Fusarelli, minister generalny, wygłosi konferencję. Będzie też wiele czasu na

spotkania i świętowanie życia braterskiego.

Prowincjałowie Europy zostaną poproszeni o wysłanie jednego albo dwóch braci, którzy przyłączą się do zespołu w Rzymie w celu odświeżenia franciszkańskiego charyzmatu poprzez owe formy życia, obecności i ewangelizacji.

OFM

ORDO FRATRUM MINORUM

Redaktor naczelny: Fr. Evódio João

@ofmorg

@fratrumminorum

@ofmdotorg

@ordo-fratrum-minorum

@ofmdotorg